

de
Appel
Amsterdam

D

Zonneprints maken met
The Shadows Assembly

Benodigdheden:

'sun printing' verf of natuurverf

'Sun printing' verf kan je vinden in de hobbywinkel of in de speciaalzaak voor kunstenaars. Het is de verf die je afgebeeld ziet op de foto's in deze handleiding. Natuurverf kan je zelf maken van organische pigmenten, zoals bv. rode bieten voor een roos-paarse of kurkuma voor een geel-oranje kleurstof. Werken met organische pigmenten, wat een beetje voorbereiding vergt, is de meest milieuvriendelijke optie. Een recept ter voorbeeld: los een soeplepel kurkuma op in een liter kokend water, of kook een aantal rode bieten samen met een scheutje azijn gedurende een half uurtje. Zeef nadien de aangemaakte verfstof om de stukjes specerij of groenten eruit te verwijderen. Indien je een meer organisch eindresultaat mooi vindt, kan je het zeven ook achterwege laten.

stukjes stof

Stoffen die opgemaakt zijn uit natuurlijke vezels zoals katoen en zijde geven de meest betrouwbare eindresultaten. Je kan ook stoffen die opgemaakt zijn uit synthetische vezels of een mix van vezels gebruiken. Let wel, zulke stoffen geven minder voorspelbare en egale eindresultaten, maar dit kan wel interessante effecten opleveren. We raden je aan om, net zoals wij, tweedehandse of gerecycleerde restjes stof te gebruiken. Wij werkten bv. met 'afval' uit onze naai ateliers, en afgedankte keukenhanddoeken en zakdoeken uit onze huishoudens.

voorwerpen om te belichten

Elk voorwerp of levend materiaal (zoals bv. bladeren of bloemen), dat een schaduw werpt, zal een beeld creëren. Platte voorwerpen werken het makkelijkst, omdat ze de meest afgelijnde silhouetten opleveren.

lichtbron

De lichtbron kan natuurlijk of kunstmatig zijn: de zon of een UV lamp.

je hebt ook nodig...

werktafel, beschermingsmateriaal, handschoenen, stofschaar, verfschaaltje, kwast, spons en/of roller, stukje gerecycleerd karton, afwasproduct of zeep, stromend warm water

- 1 Bereid je werkplek voor door beschermingsmateriaal over een tafel te plaatsen, bv. een oud stuk stof of een opengesneden gerecycleerde vuilniszak.
- 2 Knip stukjes stof voor in de gewenste maat.
- 3 Leg een stukje stof op een stukje gerecycleerd karton.
- 4 Doe eventueel de handschoenen aan om je handen te beschermen.
- 5 Doe de verf in een schaaltje en wrijf ze wat los met een kwast of een roller. Meng desgewenst verschillende kleuren door elkaar. Hoe sterker de kleur van je verf, hoe beter de afdruk tevoorschijn zal komen.

Verf aanbrengen

Breng de 'sun printing' verf of de natuurverf egaal aan op een stukje stof met een kwast, een spons of een roller. Oververzadig de stof niet met de verf. Als de stof te nat is tijdens de belichting die volgt, kan er condensatie ontstaan wat de ontwikkeling zal belemmeren.

Ontwerp maken

Maak je ontwerp door voorwerpen, bladeren of bloemen te plaatsen op het ingeverfde oppervlak. Je kan de compositie van je ontwerp eventueel op voorhand testen op een blad papier of op de oppervlakte van je werktafel. Het volume van de voorwerpen, bladeren of bloemen zal de ontwikkeling van de verf blokkeren wat zonneprints of fotogrammen zal opleveren. Een fotogram is een vorm van fotograferen zonder camera waarbij een afdruk rechtstreeks in de donkere kamer wordt gemaakt.

Je moet tijdens deze stap vrij snel werken omdat de 'sun printing' verf al begint te ontwikkelen vanaf het moment dat het uit de verfbus komt. Je kan dit merken aan de kleur van de verf die op magische wijze begint te veranderen. Alsook, snelheid is vereist zowel bij 'sun printing' verf als bij natuurverf omdat het stukje stof nat moet blijven wanneer je het ontwerp erop legt.

Belichten

Belicht het stukje stof, terwijl het nog vochtig is, met je ontwerp (je objecten, etc.) erop, door het ofwel bloot te stellen aan het zonlicht, ofwel onder een UV lamp te leggen.

In het geval dat je de zon gebruikt, zoek dan direct zonlicht op. Het beste moment is midden op de dag, wanneer de zon recht boven je staat, tussen 11 en 15 uur. Als je later of vroeger op de dag, of op bewolkte dagen werkt, zal je langere belichtingstijden hebben. Je kan in principe bijna altijd een goede print maken overdag. Het is gewoon een kwestie van uitrekenen hoeveel tijd nodig is in de aanwezige weersomstandigheden.

In het geval dat je kunstlicht gebruikt, test dan eerst het vermogen van je UV-lamp om de juiste belichtingstijd te bepalen. Zet je natte stukje stof met ontwerp onder de UV-lamp gedurende de uitgerekende belichtingstijd. Let erop dat je nooit rechtstreeks in de lamp kijkt.

Let op, verschillende kleuren en soorten verf vereisen verschillende belichtingstijden. In het geval van 'sun printing' verf, kan dat variëren van 10 tot 30 minuten. Raadpleeg het label van de kleurstof die je gebruikt voor meer info. In het geval van natuurverf, is de afdruk klaar wanneer het stukje stof helemaal droog is.

Spoelen en/of drogen

Breng het stukje stof weg van de lichtbron - de zon of de UV-lamp. Verwijder je ontwerp (objecten, etc.). Op dit moment zie je het eindresultaat.

Als je 'sun printing' verf gebruikt hebt, is de print pas klaar nadat het stukje stof gewassen is. Na het belichten moet namelijk de niet-ontwikkelde kleurstof verwijderd worden. Dompel het belichte stukje stof onder in zo warm mogelijk kraanwater (vraag hiervoor hulp van aan huisgenoot of ouder), voeg een paar druppels zeep of afwasproduct toe, en laat het water even over het stukje stof stromen totdat de overtollige kleurstof weggespoeld is. De onbelichte delen van de print zullen lichter worden na het wassen. Laat het stukje stof drogen en strijk het nadien desgewenst.

Als je natuurverf gebruikt hebt, is de print klaar wanneer stukje stof droog is. Strijk het stukje stof aan de achterzijde om te fixeren. Het is niet nodig om het stukje stof te spoelen in dit geval. Het spoelen zou de print kunnen doen vervagen of zelfs uitwissen. Ter info, prints gemaakt met natuurverf kunnen van tint veranderen doorheen de jaren.

Je zonneprint is nu klaar! De afdruk voelt zacht aan en is plooibaar. Je kan deze gebruiken als enkel beeld of verwerken in grotere projecten zoals wij hebben gedaan in ons gordijn.

The Shadows Assembly bestaat uit Brahim Bouriche, Filiz Azan, Foekje Koopmans, Gizlen Adda, Gül Yildirim, Hana Miletic, Hannah Yaqubi, Heleen van Wier, Iman, Indra Sewgobind, Jamila Ech-jjem, Jennilee van Dams, Joan Nieuwendam, Melissa Robles de Medina, Mouna Essaidi, Nadia Sbai, Nahid Mia, Naima Ouaamar, Nolleke ten Cate, Rita Oosterling en Saliha Jawhari, en wordt ondersteund door David Smeulders.

The Shadows Assembly is een collectief dat begin 2019 is opgericht toen drie textielateliers in Amsterdam Nieuw-West (Bijzonder Amsterdams Atelier West, Ru Paré Community, Buurthuis Het Anker) en de kunstenaar Hana Miletic samenkwamen in kunstcentrum de Appel om een nieuwe textieltechniek te leren van zonafdrukken op een stof. De groep drukte dagelijkse huishoudelijke objecten af op overgebleven en afgedankte stoffen uit hun individuele ateliers. Van al die stoffen maakten ze samen een geheel: een gordijn*.

*Het Gordijn van The Shadows Assembly is te zien in de tentoonstelling Refresh Amsterdam in het Amsterdam Museum tot 25 juli 2021. Sluiting of beperkte toegang tot de tentoonstelling kan van kracht zijn door de coronamaatregelen. Voor meer informatie: www.refresh.amsterdam

